

Hot och hat mot politiker

En strukturerad litteraturöversikt över forskningsfältet som undersöker hot och hat mot politiker

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Förord

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har i många år arbetat med att ge stöd till kommuner och regioner i deras arbete att motverka hot, hat och våld mot förtroendevalda. Utvecklingen visar att hot och hat inte enbart orsakar lidande för de som utsätts och deras närstående, utan att det påverkar alla förtroendevalda i deras uppdrag och kan påverka förtroendevalda i deras beslutsfattande, leda till självcensur, minskad kontakt med medborgarna och förtida avhopp.

Hot- och hatretorik sprider sig också i det demokratiska samtalet, och kan leda till att samhällsintresserade medborgare avstår från att delta i det offentliga samtalet, att engagera sig politiskt och att kandidera till politiska uppdrag.

Därmed utgör hot och hat mot förtroendevalda ett hot mot vårt välfärdssamhälle och riskerar att försvaga den representativa demokratin.

För att synliggöra vad som sker och för att skapa motståndskraft till den utveckling vi ser behöver vi kunskap. SKR har gett Högskolan i Halmstad i uppdrag att dels göra en kunskapsöversikt och dels att studera hur kandidater i kommunvalet påverkades under valåret.

Den första rapporten som publiceras är en kunskapsöversikt. Fler resultat kommer att presenteras under 2024 i SKR:s arbete med att tillsammans med kommuner, regioner och andra samhällsaktörer skapa ett respektfullt demokratiskt samtal som motverkar hot och hat.

Stockholm i mars 2024

Lena Langlet
Sektionschef
Demokrati och styrning

Sveriges Kommuner och Regioner

Innehåll

Introduktion	4
Tillvägagångssätt	5
Resultat	7
Forskningsinriktningar	7
Orsaker till utsatthet.....	9
Forskningsmetoder.....	12
Forskningens geografiska fokus.....	13
Övrig litteratur	13
Brottsförebyggande rådet.....	13
Sveriges Kommuner och Regioner.....	14
Annan litteratur	15
Diskussion och slutsatser	16
Referenslista	18
Bilaga	20

Introduktion

På senare år har allt fler rapporter och forskningsartiklar larmat om att demokratin riskerar att försvagas på grund av att politiker blir mer och mer utsatta för hot och hat. Det skulle allvarligt försvaga demokratin om det exempelvis blir svårare att rekrytera nya politiker, om politiker hoppar av från sina uppdrag, om det demokratiska samtalets kvalitet försämras genom själv censur eller om viktiga politiska frågor undviks i debatten.

Majoriteten av rapporterna gällande hot och hat mot politiker i Sverige, är producerad av myndigheter eller intresseorganisationer (t.ex. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Brottsförebyggande rådet (Brå), Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS)). Det finns emellertid även ett omfattande internationellt forskningsfält som består av forskningsartiklar, publicerade i granskade vetenskapliga tidskrifter. Forskningsfältet har studerat en rad skilda frågor som exempelvis; Är vissa politiker mer utsatta än andra? Vilka faktorer spelar in när det gäller politikerns utsatthet? Vilka konsekvenser – för individ, samhälle och demokrati – leder upplevd eller verklig utsatthet till?

Den samlade vetenskapliga kunskapen är viktig för nyanserade samtal, diskussioner och undersökningar gällande hot och hat mot politiker verksamma i Sverige eller i andra länder. För att kunna överblicka vad som vetenskapligt undersökts, och vad vi eventuellt behöver veta mer om, är det således angeläget att på ett systematiskt sätt belysa forskningsfältet som undersöker hot och hat gentemot politiker. Via en strukturerad litteraturöversikt avser denna rapport att ge en samlad bild över forskningsfältet utifrån vad som utmärker forskningsfältet i stort.

Tillvägagångssätt

Ett av urvalskriterierna i denna rapport var att endast inkludera relevanta referentgranskade vetenskapliga artiklar som är publicerade i vetenskapliga tidskrifter. I översikten ingår forskning från olika länder, men ett urvalskriterium var att artiklarna skulle vara publicerade på engelska, svenska, danska eller norska. Det tidsmässiga urvalskriteriet preciserades till att omfatta vetenskapliga artiklar publicerade under den senaste 10-årsperioden (2013 till 2023). Avslutningsvis fastställdes urvalskriterier för artiklarnas studieområde. Urvalet fastställdes till att endast inkludera studier som undersökt folkvalda politiker som är verksamma i ett demokratiskt land med fria val samt att studierna ska ha belyst skilda former av hot eller hat riktat *mot* politiker. Studier som exempelvis inriktat sig mot politiker i totalitära regimer eller mot politiker som bedriver hatretorik mot olika grupper i samhället kom således att exkluderas.

Sökstrategin för att på ett systematiskt tillvägagångssätt finna relevant forskningslitteratur formulerades utifrån idealet att komma åt merparten av det internationella forskningsfältet som belyst någon form av hot och hat riktat mot politiker. Litteraturdatabassökningarna utgick från kategorierna; a) "politiker" och b) "hat/hot". Utmaningen bestod i att fånga den terminologiska variation som förekommer inom forskningsfältet. För att kunna identifiera centrala sökord till de båda kategorierna genomfördes en "trial and error" sökning på Google Scholar i april 2023. Genom att laborera med skilda sökord hittades ett stort antal relevanta artiklar och via en inventering av terminologin i artiklarnas titlar och sammanfattningar (samt av titlarna i artiklarnas referenslistor), kunde en variation av centrala sökord fastställas. Sökorden till kategorin "politiker" kom att utgöras av *politicians*, *elected representatives*, *members of parliament*, *municipality politicians* och *local politicians*. Sökorden till kategorin "hat/hot" kom att bestå av *hate*, *threat*, *harassment*, *abuse* och *violence*. Söksträngarna inom de båda kategorierna strukturerades därefter på så sätt att artiklar som skulle inkluderas i urvalet skulle innehålla minst ett sökord från varje kategori.

För att kunna täcka ett brett spektrum av artiklar genomfördes sökningen i två internationella och ämnesövergripande vetenskapliga databaser. Den första sökningen genomfördes i databasen Web of Science. Utifrån inställningar som motsvarade kraven i urvalskriterierna genererade sökningen 1111 artiklar. Dessa importerades till det webbaserade verktyget Rayyan för att möjliggöra kollaborativ screening av artiklarna. Resultatet från den andra sökningen, som genomfördes i databasen Scopus, samkördes med resultatet från Web of Science. Efter att dubletter exkluderats återstod 604 artiklar från denna sökning. Det totala urvalet av artiklar som blev föremål för relevansgranskning kom således att bestå av 1 715 artiklar.

Relevansgranskningen utfördes i olika steg. I det första steget gick två forskare igenom titel, sammanfattning och nyckelord för samtliga artiklar. Individuellt och dolt för varandra markerades varje artikel utifrån kategorierna "inkludera", "exkludera" eller "eventuellt". Kvar efter den individuella och dolda granskningen fanns 94 artiklar som de båda forskarna samstämmt markerat med kategorin "inkludera", eller där minst en av forskarna markerat antingen "inkludera" eller "eventuellt". De artiklar som samstämmt markerats med "exkludera" plockades bort. I det andra steget granskade och diskuterade de båda forskarna tillsammans (utifrån titel, sammanfattning och nyckelord) de artiklar som inte samstämmt bedömts med kategorin "inkludera". Där enades forskarna om att exkludera ytterligare 26 artiklar, vilket innebar att 68 artiklar kvarstod. I det tredje steget bedömdes, oberoende och dolt för varandra, artiklarna i sin helhet via individuell fulltextläsning. Där exkluderades ytterligare 12 artiklar samstämmt och 56 artiklar kvarstod. Av dessa var det åtta artiklar där minst en av forskarna hade markerat "eventuellt". I det sista steget lästes dessa åtta artiklar i fulltext ytterligare en gång och därefter fördes en diskussion mellan forskarna. Efter ett gemensamt beslut fastställdes slutligen antalet artiklar som skulle ingå i litteraturöversikten till 52 (se Bilaga).

För att få en överblick över rådande struktur, samt vad som i stort framkommit inom det forskningsfält som studerar skilda former av hot och hat riktat mot demokratiskt valda politiker, genomfördes en tematisk analys av de 52 artiklarna. Den tematiska analysen var generisk till sin karaktär och utgick från fyra olika teman som i tur och ordning berörde; a) vilka skilda forskningsinriktningar och teoretiska utgångspunkter som dominerar inom fältet, b) vilka huvudsakliga resultat som framkommit, c) vilka forskningsmetoder som främst använts, samt d) i vilka länder forskningen utförts. Dessa fyra teman utgör ramarna i analysen av de 52 artiklarna. Genererandet av analytiska teman lämpar sig väl för att deskriptivt få en strukturell överblick över ett forskningsfält, men kan samtidigt anses vara kontroversiellt eftersom det bygger på forskarnas tolkningar. I denna litteraturöversikt fanns exempelvis en viss svårighet med att placera några av de enskilda studierna till en viss forskningsinriktning. Svårigheten berodde företrädesvis på att berörda studier belyste frågor som överlappade skilda forskningsinriktningar.

Resultat

Forskningsinriktningar

Till vilken forskningsinriktning varje enskild artikel hörde hemma byggde på en analys av studiens mest framträdande karaktärsdrag. Utifrån de mest framträdande karaktärsdragen identifierades tre idealtypiska (eller stereotypiska) kategorier. Den första idealtypiska kategorin döptes till den *Genusbaserade* forskningsinriktningen, den andra till den *Demokratiska* forskningsinriktningen och den tredje till den *Psyko-logiska* forskningsinriktningen.

Den Genusbaserade forskningsinriktningen karaktäriseras av att den främst belyser genusdimensioner av hot och hat (t.ex. omfattning, karaktär och konsekvenser av genusbaserat hot eller hat). Det är den största inriktningen inom forskningsfältet och av de 52 artiklar som ingick i litteraturöversikten bedömdes 28 (54 %) av artiklarna vara genusbaserade. Forskning inom denna inriktning har huvudsakligen fokuserat på kvinnliga politikernas utsatthet (se t.ex. Bjarnegård m.fl. 2022; Collier & Raney 2018; Dalton 2019; Erikson m.fl. 2023; Håkansson 2021; Johnson-Myers 2023; Oswald 2023; Sorrentino m.fl. 2022) och kommit att karaktäriseras av beteckningar såsom GBPVAV (*Gender Based Political Violence Against Women*) eller VAWIP (*Violence Against Women In Politics*). De få studier inom denna inriktning som har undersökt både män och kvinnors utsatthet har främst gjort det i syfte att lyfta fram genusbaserade skillnader. Exempelvis argumenterar Erikson, m.fl. för att: "...it is not enough to merely state that online abuse is gendered if we wish to understand and tackle such abuse – it is essential to know *how* it is gendered." (Erikson m.fl. 2023:2).

Företrädesvis har forskningen inom den genusbaserade forskningsinriktningen tagit sin teoretiska utgångspunkt i feministiska teorier, vilket exempelvis tydliggörs av Collier och Raney som benämner forskarna inom denna inriktning som "feminist political researchers" (2018:434). Inom inriktningen förekommer det emellertid även forskning som anlägger ett bredare intersektionellt teoretiskt perspektiv där – förutom könstillhörighet – andra diskrimineringsgrunder eller maktordningar (t.ex. etnicitet, sexuell läggning, religion) analyserats för att försöka förstå hot och hat mot kvinnliga politiker (se t.ex. Al-Rawi m.fl. 2022; Kopytowska 2021; Kuperberg 2021).

Den genusbaserade forskningsinriktningen sätter således normer, värderingar och maktstrukturer i fokus för att bidra med kunskap ur skilda aspekter gällande hot och hat mot (främst) kvinnliga politiker. Den genusbaserade forskningsinriktningens dominans och dess fokusering på kvinnliga politikernas utsatthet, har emellertid skapat en situation där komparativa analyser och kunskap om manliga politikernas utsatthet

till stor del saknas inom forskningsfältet. Exempelvis skriver Fuchs och Schäfer (2021:572) att kvinnliga politiker i Japan är under konstant verbal attack på Twitter, men eftersom de endast undersökt kvinnliga politikernas utsatthet, saknas kunskap om hur situationen ser ut för manliga politiker. Eventuella problem med att enbart belysa det ena könets utsatthet har sparsamt diskuterats inom den genusbaserade forskningsinriktningen. Krook och Sanín (2020), vars artikel ingår i denna inriktning, lyfter dock fram bristen på jämförelse mellan kvinnor och män som ett metodologiskt problem. Samtidigt ser de ett problem med jämförelser, eftersom de menar att det dels skulle riskera att flytta fokus från det genusbaserade våldet, dels att det skulle riskera att skapa en falsk teoretisk symmetri mellan kvinnliga och manliga politikernas upplevelser. Även i de övriga inriktningarna inom forskningsfältet har en problematiserande diskussion varit sparsam. Southern och Harmer (2021) som undersöker kränkningar på Twitter är kanske de som främst lyfter fram att det är problematiskt att en stor del av den tidigare forskningen har tenderat att fokusera "...on the most high-profile MPs and the worst instance of abuse or not included male MPs in their study..." (s. 259). Southern och Harmer menar även att problemet inte bara återfinns inom forskningsfältet utan att också media har spelat en roll, eftersom de okritiskt har rapporterat om kvinnliga politikernas utsatthet, utan att problematisera det faktum att det saknas vetenskapliga rapporter som lyfter fram manliga politikernas utsatthet (eller båda könen).

Den *Demokratiska* forskningsinriktningen karaktäriseras av att den belyser politiska och demokratiska aspekter av hot och hat mot politiker (t.ex. var och hur det tar sig uttryck, vem som drabbas och varför, omfattning, konsekvenser). Av de 52 artiklar som ingick i litteraturöversikten bedömdes 17 (33 %) av artiklarna tillhöra den demokratiska forskningsinriktningen. Forskning som placerats i denna inriktning har dock lite skilda karaktärsdrag. Exempelvis karaktäriseras en grupp av studier av att de primärt undersöker vilka eventuella effekter sociala medier har för demokratin och dess politiska företrädare (se t.ex. Bauschke & Jäckle 2023; Kim 2022; Mitchelstein m.fl. 2020; Paz m.fl. 2021; Piñeiro-Otero & Rolán 2020; Theocharis m.fl. 2020). En annan grupp av studier karaktäriseras av att de företrädesvis samlar in data via enkäter eller via någon kommunikationskanal på de sociala medierna (t.ex. Twitterflöden), men där det huvudsakliga syftet har varit att undersöka vem som drabbas, hur det tar sig uttryck, omfattning, etc. (se t.ex. Bjørge m.fl. 2022; Gorrell m.fl. 2020; Thomas m.fl. 2019; Unkel & Kümpel 2022; Ward & McLoughlin 2020). En tredje, mindre grupp, karaktäriseras av att de undersökt hot och hat mot politiker specifikt kopplat till extremistiska eller kriminella grupper (se t.ex. Alesina m.fl. 2019; Daniele & Dipoppa 2016; Korsell m.fl. 2020).

Den demokratiska forskningsinriktningen bidrar således med kunskap om exempelvis vem som drabbas och varför, omfattning och hur det tar sig uttryck, konsekvenser för demokratin och dess politiska företrädare samt vilken roll de sociala mediernas spelar gällande förekomsten av hot och hat mot politiker. Exempelvis kopplas ofta förekomsten och omfattningen av hot och hat mot politiker samman med den ökade förekomsten av kommunikation och kommunikationskanaler på sociala medier. Forskning inom denna inriktning har i övervägande fall haft som mål att undersöka *hur någonting förhåller sig* och är således deskriptiv till sin natur. Analysen av hur och varför olika faktorer påverkar t.ex. förekomst och omfattning av hot och hat saknar därför oftast en tydlig teoretisk förklaringsmodell.

Den *Psykologiska* forskningsinriktningen karaktäriseras av att den belyser frågor som berör psykologiska aspekter av hot och hat som riktas mot politiker. Inom denna inriktning har studier inriktats mot exempelvis hur politiker handskas med hot och hat (se t.ex. Marijnissen m.fl. 2020), vilka hälsoeffekter hot och hat kan leda till (se t.ex. Every-Palmer m.fl. 2015; James m.fl. 2016a; James m.fl. 2016b; Pathé m.fl. 2014) samt hur samhället strategiskt kan stödja de politiker som blir utsatta (se t.ex. Celuch m.fl. 2022; Elad-Strenger m.fl. 2021). Forskningsinriktningen är den minsta av de tre inriktningarna. Sju av de 52 artiklarna (13 %) bedömdes tillhöra denna inriktning.

Forskning inom den psykologiska inriktningen har bidragit med kunskap och förståelse gällande aspekter såsom affektiv polarisering i demokratiska samhällen, skilda strategier för att handskas med hot och hat, vad som driver fientlighet och vad det leder till, etc. Analys och förklaringar inom forskningsinriktningen har en tydlig koppling till skilda psykologiska teorier.

Orsaker till utsatthet

När det handlar om vem som blir utsatt och varför, har tre huvudsakliga faktorer förts fram i den tidigare forskningen. Den första faktorn utgår från *sakpolitiska orsaker*. Dels finns det forskning som pekar på förekomsten av individer eller grupper som försöker påverka politiker i sakpolitiska beslut (se t.ex. Alesina m.fl. 2019; Daniele & Dipoppa 2017), dels finns det forskning som menar att politiker som engagerar sig i kontroversiella sakpolitiska frågor (t.ex. migration, minoriteter) i högre utsträckning riskerar att bli utsatta för hot och hat (se t.ex. Håkansson 2021; Theocharis m.fl. 2020).

Den andra faktorn utgår från *ideologi*. Politiker som tillhör extrema partier (se t.ex. Bjørge m.fl. 2022) eller partier som har en mer konservativ inriktning (t.ex. republikaner) riskerar i högre utsträckning att utsättas för hot och hat (se t.ex. Gorrell m.fl. 2020; Kim 2022; Unkel & Kümpel 2022). Resultaten är emellertid inte entydiga och exempelvis Herrick m.fl. (2022) menar att Demokratiska kvinnliga senatorer löper högre risk att utsättas för hot och hat i jämförelse med Republikanska kvinnliga senatorer. Det ska dock noteras att svarsfrekvensen i Herricks m.fl. studie endast var 13 procent, vilket kan ha haft betydelse för deras resultat.

Den tredje faktorn utgår från *personliga karaktäristika* (t.ex. politisk maktposition, aktivitet på sociala medier, kön). Den tidigare forskningen har exempelvis konstaterat att en framträdande politisk maktposition (t.ex. parlamentariker) ökar risken för att bli utsatt för hot och hat (se t.ex. Gorrell m.fl. 2020; Thomas m.fl. 2019). Gällande aktivitet på sociala medier har den tidigare forskningen bland annat pekat på att hot och hat följer som en reaktiv respons på politiska diskussioner. Det innebär att politiker som frekvent kommunicerar via sociala medier löper högre risk att utsättas för hot och hat (se t.ex. Bauschke & Jaeckle 2023; Celuch m.fl. 2022). Ett antal studier har också pekat på att politiker som själva använder ett aggressivt eller ociviliserat språkbruk på sociala medier i stor utsträckning riskerar att utsättas för hot och hat (Mechkova & Wilson 2021; Unkel & Kümpel 2022). När det kommer till kön så pekar några av studierna i den genusbaserade forskningsinriktningen på att kvinnliga politiker blir utsatta för hot och hat enkom, eller till stor del, just på grund av att de är kvinnor (se t.ex. Bjarnegård m.fl. 2022; Collignon & Rüdiger 2021). Det finns dock få artiklar

i litteraturöversikten vars empiri pekar på några påtagliga skillnader gällande i vilken omfattning manliga och kvinnliga politiker blir utsatta för hot och hat. Snarare så pekar majoriteten av studierna som undersökt skillnaden mellan manliga och kvinnliga politikernas utsatthet på att det inte finns några signifikanta skillnader (se t.ex. Akhtar & Morrison 2019; Bauschke & Jaeckle 2023; Bjarnegård m.fl. 2022; Bjørge m.fl. 2022; Erikson m.fl. 2023; Herrick m.fl. 2022; Håkansson 2021; James m.fl. 2016a; Southern & Harmer 2021; Theocharis m.fl. 2020; Unkel & Kümpel 2022; Ward & McLoughlin 2020). Med andra ord finns det svagt empiriskt stöd för att det råder ett samband mellan risken att utsättas för hot eller hat och könstillhörighet.

En möjlig fjärde faktor gällande vem som blir utsatt och varför – och som sparsamt undersökts – är att det delvis beror på slumpen. I den psykologiska forskningsinriktningen finns det exempelvis studier där politiker som blivit utsatta själva tror att en signifikant andel av förövarna lider av psykisk ohälsa (se t.ex. Every-Palmer m.fl. 2015; Pathé m.fl. 2014). Psykisk ohälsa kan skapa ett irrationellt beteende och vem som drabbas kan således bli slumpartat.

Avslutningsvis konstaterar Ward och McLoughlin (2020) att det finns en viss ironi i konstaterandet att internet och sociala medier haft så stor betydelse för spridningen av hot och hat mot politiker. Detta eftersom forskningen inledningsvis främst fokuserade på potentiella fördelar för demokratin som skulle följa med en ökad användning av digitala kommunikationskanaler. Från början lyftes exempelvis kommunikation på de sociala medierna fram som någonting positivt (bl.a. för att kunna skapa socialt engagemang för politiska frågor och för att kunna sprida information, se Mitchelstein m.fl. 2020). Idag pekar dock forskningen på att de sociala medierna i stor utsträckning bidrar till att politiker blir alltmer exponerade i en realitet av ökad polarisering och ökad tolerans för hot och hat mot politiker (se t.ex. Every-Palmer m.fl. 2015; Kim 2022; Mitchelstein m.fl. 2020).

När det gäller frågorna om omfattning och hur det tar sig uttryck menar ett antal studier att hot och hat mot politiker har ökat över tid (se t.ex. Gorrell m.fl. 2020; Herrick & Thomas 2023b; Unkel & Kümpel 2022). Det är emellertid svårt att ange omfattning eller att jämföra mellan skilda internationella studier. I litteraturöversikten varierar exempelvis omfattningen från knappt 5 procent (Gorrell m.fl. 2020) till över 90 procent (Pathé m.fl. 2014). Skillnaden kan till stor del förklaras av vad som studerats, hur det studerats samt vilka politiker som varit föremål för studien. Exempelvis är det rimligt att anta att studier som undersöker omfattningen av ”ociviliserade” meddelanden sannolikt kommer få fler ”träffar” i jämförelse med studier som undersöker kränkande meddelanden. I de studier som baseras på självrapportering kan antagligen en del av skillnaden även ligga i att begreppen som används i undersökningen är språkligt och sociokulturellt kontextbundna. Vad som tolkas vara t.ex. ociviliserat språkbruk, en kränkning, en oförsämdhet eller trakasserier torde bero på hur begreppet förstås på svenska, engelska, urdu, spanska (eller var undersökningen än utförs).

Hot och hat mot politiker kan vidare ta sig uttryck i olika former. Utifrån litteraturöversikten framträder huvudsakligen psykologiskt, fysiskt och sexuellt hot och hat som tre skilda former (se t.ex. Herrick & Thomas 2022). Sexuellt hot och hat har i allmän bemärkelse även innefattats i det som benämns som genusbaserat hot och hat (se t.ex. Oswald 2023) och omfattar då såväl misogynia uttryck som andra nedsättande

uttryck som kopplas till politikernas kön (t.ex. att man tillhör det ”svagare” könet). Även om exempelvis Southern & Harmer (2021) menar att genusbaserade uttryck också kan drabba manliga politiker genom att de feminiseras på ett nedsättande sätt, råder det en samsyn inom forskningsfältet om att sexuellt och genusbaserat hot och hat framför allt går ut över kvinnliga politiker (se t.ex. Akhtar & Morrison 2019; Bjarnegård m.fl. 2022; Bjørgo m.fl. 2022; Erikson m.fl. 2023; Gorrell m.fl. 2020; Oswald 2023; Paz m.fl. 2021; Phillips m.fl. 2023). Den tidigare forskningen visar samtidigt att manliga politiker i högra utsträckning än kvinnliga politiker mottar hot och hat som kopplas till deras intelligens, kompetens eller lämplighet (se t.ex. Gorrell m.fl. 2020; Paz m.fl. 2021; Southern & Harmer 2021).

Med andra ord har den tidigare forskningen lyft fram att det finns skillnader mellan hur hot och hat mot manliga och kvinnliga politiker tar sig uttryck. Det finns även studier som pekar på att det finns en skillnad mellan hur kvinnliga och manliga politiker upplever att hot och hat påverkar dem. Ett antal studier framhåller att det får större konsekvenser för kvinnliga politiker eftersom det påverkar dem mer än vad det påverkar manliga politiker (se t.ex. Akhtar & Morrison 2019; Bjarnegård m.fl. 2022; Bjørgo m.fl. 2022). I jämförelse med manliga politiker upplever kvinnliga politiker exempelvis en högre grad av otrygghet (se t.ex. Akhtar & Morrison 2019; Collignon & Rüdiger 2021) samt att de befinner sig i en fientlig miljö (Wagner 2022).

Möjligen har skillnaderna i hur hot och hat tar sig uttryck samt hur det påverkar föranlett att några företrädare inom den genusbaserade forskningsinriktningen har dragit slutsatsen att kvinnliga politiker utsätts för en värre form av hot och hat (se t.ex. Bjarnegård m.fl. 2022; Herrick m.fl. 2022; Håkansson 2021). Inom forskningsinriktningen saknas det emellertid en enhetlig och objektiv måttstock som stödjer slutsatsen att kvinnliga politiker blir utsatta för en värre form av hot och hat. I Sverige och i andra länder avgörs allvarligheten av ett brott utifrån en juridisk måttstock. Huruvida det exempelvis är värre att erhålla hot om att man ”borde våldtas” i jämförelse med att man ”borde skjutas” kan ses som en juridisk fråga. Man kan rikta invändningar mot den juridiska måttstockens logik, men utan någon objektiv måttstock är det vanskligt att avgöra vad som ska räknas som en värre form av hot och hat.

James m.fl. (2016b) menar att det är psykologiskt destruktivt att utsättas för hot eller hat och att det kan leda till såväl personligt lidande som till förändring av livsstil. Det personliga lidandet kan ta sig skilda fysiska och psykiska uttryck, men består i grund och botten av en försämrad mental hälsa. Känslor av rädsla, oro och otrygghet skapar en emotionell stress hos politiker som blir utsatta (se t.ex. Akhtar & Morrison 2019; Herrick & Franklin 2019), vilket i förlängningen även riskerar att påverka demokratin i stort. Exempelvis konstaterar Phillips m.fl. (2023) i sin studie att 85 procent av de politiker som utsattes för någon form av hot eller hat uppgav att de förändrat sin livsstil. Förutom att politiker förändrar säkerhetsarrangemang hemma och på sin arbetsplats, riskerar hot och hat att få direkta demokratiska konsekvenser genom t.ex. avhopp och självcensur (Gorrell m.fl. 2020). Förekomsten av hot och hat kan även leda till en polariserad retorik (Paz m.fl. 2019) där politiker ses som antagonister och fiender snarare än folkvalda och legitima företrädare för det demokratiska systemet (Korsell m.fl. 2020). Om politiker till följd av hot och hat undviker att engagera sig i vissa frågor, eller undviker att uttala sig i särskilda politiska frågor, är det ett potentiellt hot mot det öppna demokratiska samtalet och dess kvalitet. Att kvinnliga politiker, i jämförelse med manliga politiker, upplever att hot och hat påverkar dem mer kan

även få genusbaserade konsekvenser för demokratin (se t.ex. Herrick m.fl. 2022; Wagner 2022). Exempelvis kan följderna bli att kvinnor i högre utsträckning än män tystnar i den politiska debatten (Håkansson 2021), alternativt avstår från att delta i politiska sammanhang (Wagner 2022).

Litteraturoversikten pekar avslutningsvis på en avsaknad av forskning kring vem som ska ansvara för att minska eller förhindra förekomsten av hot och hat samt hur politiker som blivit utsatta ska kunna handskas med situationen. Även om politiker redan idag har utvecklat olika strategier för att handskas med hot och hat (se t.ex. Celuch m.fl. 2022; Marijnissen m.fl. 2020) menar exempelvis Pathé (2014) att det behövs en upp-arbetning av professionella instanser dit politiker kan vända sig för att få råd och stöd. Utifrån den tidigare forskningen verkar det idag saknas välfungerande strategier för att såväl stävja förekomsten av hot och hat som att stödja politiker som blivit utsatta.

Forskningsmetoder

Inom forskningsfältet har kvantitativa metoder varit mest dominerande. Av de 52 artiklarna i litteraturoversikten bedömdes 28 vara utpräglad kvantitativa. Utöver dessa studier återfinns ytterligare ett tiotal artiklar vars empiri byggde på både kvantitativa och kvalitativa metoder. När det gäller metod för insamling av empiriskt material i de kvantitativa studierna så är enkäter den vanligaste metoden följt av datainsamling via sociala medier (t.ex. Twitterflöde). Antalet renodlade kvalitativa studier är 14 och i dessa studier var intervjuer, samt diskursiva text- och innehållsanalyser, de mest framträdande metoderna för insamling av empiri.

En utmaning för forskningsfältet är att den tidigare forskningens metodval har inneburit att mätningarna till stor del inriktats mot individers upplevelser av hot och hat snarare än mot objektiv mätning av faktisk förekomst. Exempelvis menar Ward och McLoughlin (2020) att det är problematiskt att en så stor del av den tidigare forskningen bygger på anekdoter och självrapportering via intervjuer och enkäter. En självrapportering bygger på en individs upplevelser och härrör ur individens uppfattning och tolkning av en specifik situation eller händelse. Samma situation, eller liknande situation, kan upplevas på annat sätt av en annan individ. En individs uppfattning och tolkning är i sin tur föränderlig eftersom kontextuella, kulturella, sociala och samhälleliga förändringar och diskurser påverkar vad individen uppfattar och tolkar in i skilda situationer (se t.ex. Korsell m.fl., 2020; Marijnissen, m.fl., 2020). Med andra ord måste en ökad (eller minskad) självrapportering av en viss form av utsatthet inte per automatik bero på en förändring av den faktiska förekomsten.

En annan utmaning för forskningsfältet är att definitioner av begrepp som är centrala för genomförda mätningar emellanåt är vaga och mångfacetterade, alternativt att definitioner saknas. Dessutom har det förekommit att myndigheter i skilda länder har omformulerat definitionen av ett begrepp för att förändra vad eller vem som ska omfattas av det specifika begreppet. Utan tydlig eller enhetlig internationell definition av begrepp (som t.ex. kränkning och trakasserier) är det en utmaning att jämföra omfattning över tid och mellan skilda studier (se t.ex. Håkansson, 2023, s. 78). Det kan därför förekomma en nedtoning av allvarligheten och en underrapportering av hot och hat, såväl som det motsatta.

Forskningens geografiska fokus

Forskningen inom fältet domineras av studier utförda i engelsktalande länder. Flest studier om hot och hat mot politiker har gjorts i Storbritannien och USA. I litteraturöversikten är det fler än 20 studier som var utförda i dessa länder tillsammans. Därefter följer ett tiotal studier som var utförda i Kanada, Australien och Nya Zeeland. Utanför de engelsktalande länderna återfinns ett antal studier i västeuropeiska länder såsom Nederländerna, Italien, Tyskland och Spanien. Fem av studierna var utförda i något av de nordiska länderna. Afrika (Nigeria), Latinamerika (t.ex. Mexiko, Jamaica) och Sydamerika (Chile) har svag representation, vilket även gäller länder i Asien där endast ett fåtal studier utförts (t.ex. Pakistan, Sri Lanka, Japan). Avslutningsvis finns det ett antal studier som jämfört hot och hat mot politiker från olika länder (se t.ex. Collier & Raney 2018; James m.fl. 2016a; James m.fl. 2016b; Kopytowska 2021; Krook & Sanín 2020; Prodip 2022).

Övrig litteratur

Det huvudsakliga syftet med litteraturöversikten var att fånga upp den vetenskapliga litteraturen för att belysa forskningsfältet i stort. Emellertid finns det även insikter, kunskaper och perspektiv som har förts fram i nationell litteratur som inte publicerats i vetenskapliga artiklar, men som kan vara av intresse för dess inriktning mot ett specifikt land. I denna rapport beskrivs därför kortfattat även vad som framkommit i en del av den övriga litteraturen som inte uppfyller kraven för att ingå i en vetenskaplig litteraturöversikt, men som belyst hot och hat mot svenska politiker.

I en svensk nationell kontext har merparten av undersökningar gällande hot och hat mot politiker publicerats inom ramen för det man kallar "grå litteratur" (Brottsoffermyndigheten 2021). Grå litteratur är publikationer som inte uppfyller gängse krav som ställs på vetenskapliga publikationstyper. I stället handlar det om diverse rapporter, policydokument och skrivelser som är framtagna av offentliga statliga myndigheter eller organisationer. I den grå litteraturen är Brottsförebyggande rådet (Brå) och deras återkommande undersökning som går under benämningen "Politikernas trygghetsundersökning" (PTU) framträdande. Utöver Brås undersökningar har Sveriges kommuner och regioner (SKR), Brottoffersmyndigheten samt några andra myndigheter och organisationer (t.ex. SCB, FOI, SNS) publicerat ett antal undersökningar om politikernas utsatthet för hot och hat. Kännetecknande för merparten av denna litteratur är att resultaten främst karaktäriseras av deskriptiv statistik. Statistiska sambandsanalyser är ovanliga och oftast presenteras resultaten enbart i procentuella enheter.

Brottsförebyggande rådet

Brottsförebyggande rådet (Brå) har publicerat återkommande undersökningar om politikernas upplevda utsatthet för hot och hat sedan 2012 och publikationer finns för 2012, 2014, 2015, 2017, 2019, 2021 och 2023 (respektive publikation bygger på undersökningar som utförts året innan. Exempelvis bygger Brå 2023 på undersökning genomförd 2022). Brå har i huvudsak använt sig av post- och webbenkäter som distribuerats till personer som är förtroendevalda i fullmäktige och riksdagen och räknas därmed som en totalundersökning (PTU 2023 hade t.ex. 8 107 respondenter). Brå (2023) anger själva att resultaten från PTU 2014 till och med PTU 2023 är jämförbara.

De huvudsakliga resultaten över tid (2014–2022) gällande total utsatthet visar att andelen politiker som upplevt sig utsatta varierar mellan 26 procent 2020 (Brå 2021) som lägst och 32,6 procent 2018 (Brå 2019) som högst. Utifrån samtliga förtroendevalda finns det inte någon tydlig trend som pekar åt något håll sett över tid. Brå jämför även de förtroendevalda utifrån deras bakgrundskaraktäristika. De största procentuella skillnaderna återfinns gällande ålder och partitillhörighet. Vad gäller ålder som kategori så visar det sig att det finns en tydlig trend; ju yngre politikerna är, ju mer upplever politikerna sig vara utsatta. Detta gäller för samtliga år mellan 2014 och 2022. När det gäller partitillhörighet så är det förtroendevalda från Miljöpartiet och Sverigedemokraterna som i störst utsträckning uppger att de utsatts. Sverigedemokraterna låg högst mellan 2014–2016, medan Miljöpartiet har legat högst sedan 2018.

Enligt Brå spelar det även roll inom vilken kommunal- eller regional nämnd en förtroendevald är verksam. Hälso- och sjukvårdsnämnden i regioner samt Socialnämnden i kommuner är de nämnder med högst andel som upplever sig utsatta mellan 2014 och 2022. Att vara aktiv på internet och sociala medier har till synes också en påverkan gällande graden av upplevd utsatthet. De som anger att de är mest aktiva på sociala medier uppger i högre utsträckning att de blir utsatta i jämförelse med de som är mindre aktiva. Brå har även uppmärksammat att något fler kvinnliga politiker sedan 2018 upplevt sig utsatta i jämförelse med manliga politiker. Skillnaden är emellertid procentuellt sett liten. I den senaste mätningen, då den största differensen uppmättes, var skillnaden 2,7 procent.

När det gäller konsekvenser av upplevd utsatthet så undersöker Brå exempelvis huruvida politikerna övervägt att hoppa av från uppdrag eller om de upplever tvekan inför ett beslut. Under perioden 2014–2022 uppgav cirka 7–10 procent av samtliga att de övervägt att hoppa av eller att de känt tvekan inför beslut. När det gäller faktisk påverkan (dvs. där man lämnat uppdrag eller fattat ett annat beslut) så uppgav cirka 2–3 procent av samtliga politiker att de hade gjort det. En annan typ av faktisk påverkan är om man undvikit att engagera sig eller att uttala sig i en särskild politisk fråga. Under samma tidsperiod var det cirka 15–18 procent av samtliga som uppgav att de hade gjort detta. Det finns ingen könsskillnad när det gäller faktisk påverkan, men det var en något större andel kvinnor än män som uppgav att de undvikit att engagera sig, som övervägt att lämna ett uppdrag eller tvekat inför ett beslut.

Sveriges Kommuner och Regioner

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har publicerat ett antal rapporter om hot och hat mot politiker, främst på kommunal och regional nivå, under perioden 2015–2023. Rapporterna har belyst skilda områden som exempelvis hur det påverkar politikerna (SKR 2018b), hur det kan leda till avhopp (SKR 2020) samt vilka konsekvenser det kan få för demokratin och politikerna i stort (SKR 2021a; SKR 2022; SKR 2023). Det finns även rapporter som specifikt undersökt digitalt hat och trakasserier på nätet (se t.ex. SKR 2018a; SKR 2021b; SKR 2021c) samt hur hat, hot och våld bör hanteras (SKR 2019; SKR 2021d).

Några viktiga slutsatser som återfinns i dessa rapporter är exempelvis att politiker utsätts för nedvärderande och negativa generaliseringar (t.ex. att de är maktgalna, lata, korrupta eller inkompetenta) främst via sociala medier och att detta bidrar till fördomar mot politiker (SKR 2021c). Både manliga och kvinnliga politiker utsätts för olika former av hot och hat, men SKR (2020) menar att kvinnliga politiker i högre utsträckning än manliga utsätts för hot och hat som är av sexualiserad karaktär.

Ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv har SKR även lyft fram att kvinnor, unga och förtroendevalda med ledande uppdrag löper högre risk att utsättas för hot eller hat (SKR 2022). Exempelvis visade en rapport att förtroendevalda på höga positioner (t.ex. ordförande i regionala och kommunala styrelser och nämnder) var de mest utsatta och att många av dem hade hoppat av (eller funderat på att hoppa av) sina politiska uppdrag (SKR 2020).

Vidare pekar en nyligen utgiven forskarantologi (SKR 2023) på att kommunikationen på sociala medier i högre utsträckning än tidigare är präglad av s.k. ”ociviliserat språkbruk”. Detta kan för det första bidra till att den politiska diskussionen förvrängs av desinformation och för det andra kan det få konsekvensen att politiker tystas eller undviker att diskutera kontroversiella, men viktiga, politiska frågor. En av författarna i antologin (Lindvall) menar att syftet – förutom att tysta den politiker man ger sig på – även kan vara att ”avskräcka andra från att delta och göra sina röster hörda” (SKR 2023, s.87).

Annan litteratur

Utöver Brå och SKR har även andra myndigheter och organisationer undersökt hot och hat mot politiker. Bland annat har Regeringen (2015) och FOI (2020) skrivit rapporter om det digitala hatet och SCB (2016) har i en demokratirapport belyst avhopp från Kommunfullmäktige. Även Brottsoffermyndigheten (2021) har studerat politikere – och andra utsatta yrkesgruppers – utsatthet för hot och hat. Denna litteratur bidrar till flera perspektiv som är viktiga för att förstå skilda aspekter av att vara utsatt för hot och hat. Exempelvis har SNS:s artikel från 2022 ett tydligt könsperspektiv och författaren (Håkansson) pekar på att manliga och kvinnliga politiker utsätts för hot och hat i ungefär samma utsträckning, men att kvinnor i högre utsträckning utsätts för trakasserier som berör sexualitet, kön och personliga egenskaper medan män i högre utsträckning drabbas av direkta hot och kränkande kommentarer. Brottsoffermyndigheten (2021) har utfört en kunskapsöversikt som framför allt undersökt hot och hat på nätet mot olika exponerade yrkes- och samhällsgrupper. Författarna menar att det offentliga samtalet riskerar att försämrats när utsatta yrkesgrupper (t.ex. politiker, akademiker, journalister) i allt högre utsträckning tillämpar själv censur för att hantera hot och hat, samt att detta i förlängningen försvagar demokratin generellt.

Diskussion och slutsatser

Ett utmärkande drag för forskningsfältet som undersöker hot och hat mot politiker är att forskningsfältet består av tre huvudsakliga forskningsinriktningar. Dessa inriktningar är:

- › den genusbaserade,
- › den demokratiska och
- › den psykologiska.

Den forskningsinriktning som dominerar inom fältet är den genusbaserade, vilket innebär att frågor inom denna inriktning har fått stor uppmärksamhet inom exempelvis media och den grå litteraturen. Även om det å ena sidan finns studier inom respektive inriktningar som delvis överlappar varandra, så finns det å andra sidan en tendens till konformism inom respektive inriktning när det gäller val av forskningsfrågor, metod och teori. En identifierad problematik inom forskningsfältet är att det inte finns någon konsensus kring hur begrepp definieras och operationaliseras. Detta leder till att det för det första blir svårare att jämföra skilda studiers resultat och för det andra att det blir svårare att få en överblick över den samlade kunskapen (exempelvis gällande omfattning, orsaker och konsekvenser). En slutsats är således att de skilda forskningsinriktningarna i högre utsträckning skulle kunna ta del av varandras definitioner, operationaliseringar och resultat för att kritiskt granska dem i relation till sina egna resultat.

Ett annat utmärkande drag för forskningsfältet är att majoriteten av studierna bygger på kvantitativa metoder som präglas av politikernas självrapportering gällande upplevt hot och hat. Självrapporteringen har främst skett via enkäter, men också genom intervjuer. Även om det finns en del undersökningar som inte bygger på upplevd utsatthet (t.ex. analys av Twitterflöde) är det en utmaning för forskningsfältet att en så pass stor del av studierna bygger på upplevd förekomst av hot och hat snarare än mätning av faktisk förekomst. Följden blir att den samlade kunskapen om hur många politiker som faktiskt har utsatts för hot eller hat är begränsad. Å ena sidan spelar det ingen roll om det föreligger en faktisk utsatthet eller inte, eftersom upplevelsen kan påverka individens beteende. Politiker som upplever sig utsatta kan bära på en rädsla som kan påverka deras hälsa negativt, få dem att censurera sig själva eller få dem att lämna ett åtagande. Det lidande och de problem som upplevt hot eller hat mot politiker kan medföra för individ och demokrati får således inte avfärdas eller negligeras. Å andra sidan finns det en inbyggd paradox i att mäta och rapportera upplevd utsatthet i stället för faktisk utsatthet. Paradoxen består i att en ökad rapportering av upplevd utsatthet riskerar att både leda till att fler upplever sig utsatta och till missvisande orsaksför-

klaringar. I en optimal situation råder det god korrelation mellan upplevd och faktisk förekomst av hot eller hat. En individs upplevelse är dock kopplad till hans kognitiva scheman över hur verkligheten är beskaffad, vilka i sin tur formas av den kulturella och kontextbundna information och diskurs individen tar del av. Med ökad rapportering och framväxten av en diskurs om att exempelvis vissa grupper i samhället är särskilt utsatta, följer att individer som tillhör en utsatt grupp för det första kommer vara mer benägna att uppleva att de blivit utsatta och för det andra kommer de primärt söka orsaksförklaringar till utsatthet utifrån grupptillhörighet. Detta i sin tur riskerar att efterhand leda till att fler och fler inom vissa grupper upplever sig utsatta, samt att både orsaksförklaringar och korrelationen mellan upplevd och faktisk förekomst försvagas. En slutsats är således att det behövs fler studier som objektivt mäter den faktiska förekomsten av hot och hat.

Ytterligare ett utmärkande drag för forskningsfältet är att fyra huvudsakliga faktorer lyfts fram som orsak till politikernas utsatthet. Dessa fyra faktorer är:

- › sakpolitik,
- › ideologi,
- › personliga karaktäristika samt
- › slumpen.

Inom forskningsfältet har man främst visat intresse för vilken betydelse personlig karaktäristika (t.ex. ålder, kön, etnicitet, maktposition) har för de politiker som upplever sig utsatta för hot och hat. I och med att den genusbaserade forskningsinriktningens dominans inom forskningsfältet är kön den variabel som främst utgjort intresse. En problematik är emellertid att det i många studier inom denna forskningsinriktning enbart är kvinnliga politiker som studerats. Detta medför att en jämförelse mellan manliga och kvinnliga politikernas utsatthet är begränsad. En slutsats är således att det behövs fler studier som undersöker både manliga och kvinnliga politikernas utsatthet. En annan slutsats är att det behövs fler studier som i högre grad studerar utsatthet utifrån andra perspektiv. Exempelvis har fokuseringen på personliga karaktäristika inneburit att den psykologiska forskningsinriktningen har en relativt begränsad omfattning inom forskningsfältet. Denna inriktning har en potential när det gäller studier kring åtgärder och strategier för att motverka hot och hat mot politiker, vilket till stor del saknas inom forskningsfältet idag.

Avslutningsvis kännetecknas forskningsfältet av undersökningar bedrivna i engelsktalande länder, med USA och Storbritannien i spets. Utmärkande för dessa studier är att de studerat politiker på höga politiska befattningar (t.ex. parlamentariker, borgmästare). Majoriteten av alla politiker är verksamma på lägre nivåer (t.ex. inom kommuner) och det är en brist att kunskapen om deras utsatthet är begränsad. En slutsats är således att det behövs fler studier som riktar sig mot andra grupper av politiker än de som sitter på de högsta maktpositionerna.

Referenslista

Brottsövermyndigheten (2021) *Näthat och demokratiskt deltagande – en kunskapsöversikt* (Författare: Svensson, M., Björkenfeldt, O., Åström, F. & Dahlstrand, K.).

Brå (2012) *Politikernas trygghetsundersökning 2012 – Förtroendevaldas utsatthet och oro för hot, våld och trakasserier*. Rapport 2012:14.

Brå (2014) *Politikernas trygghetsundersökning 2013 – Utsatthet och oro för trakasserier, hot och våld*. Rapport 2014:9.

Brå (2015) *Politikernas trygghetsundersökning 2015 – Förtroendevaldas utsatthet under valåret 2014*. Rapport 2015:23.

Brå (2017) *Politikernas trygghetsundersökning 2017 – Förtroendevaldas utsatthet och oro för trakasserier, hot och våld 2016*. Rapport 2016:9.

Brå (2019) *Politikernas trygghetsundersökning 2019 – Förtroendevaldas utsatthet och oro för trakasserier, hot och våld under valåret 2018*. Rapport 2021:15.

Brå (2021) *Politikernas trygghetsundersökning 2021 – Förtroendevaldas utsatthet och oro för trakasserier, hot och våld 2020*. Rapport 2021:13.

Brå (2023) *Politikernas trygghetsundersökning 2023 – Förtroendevaldas utsatthet och oro för trakasserier, hot och våld under valåret 2022*. Rapport 2023:14.

FOI (2020) *Det digitala hatets karaktär – en studie av hat mot kvinnor och män i utsatta yrkesgrupper* (Författare: Fernquist, J., Kaati, L., Pelzer, B., Lindberg, S., Akrami, N., Cohen, K. & Pollack Sarnecki, H.).

Håkansson, S. (2023) *Politicians Under Threat. Gender Aspects of Violence against Political Representatives*. Uppsala universitet, Statsvetenskapliga fakulteten (Doktorsavhandling). Acta Universitatis Upsaliensis.

Regeringen (2015) *I mediernas våld? En antologi från kommittén om hot och våld mot förtroendevalda*.

SCB (2016) *Demokratis representanter – en studie av representativitet, delaktighet och syn på uppdraget*. Demokratistatistisk rapport 23.

- SKL (2018a) *Digitalt hat – hat och hot mot kommunalpolitiker.*
- SKL (2018b) *Hot och hat påverkar – intervjuer med utsatta förtroendevalda.*
- SKL (2019) *Att hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda – en analys av styrande dokument i kommuner och regioner.*
- SKR (2020) *Avhopp från politiskt förtroendeuppdrag – helt eller delvis på grund av hot och hat.*
- SKR (2021a) *Uppdraget som KSO och RSO – en enkätstudie om innehållet i uppdraget, arbetsmiljön och behov av utveckling.*
- SKR (2021b) *Olika typer av trakasserier på nätet.*
- SKR (2021c) *Fördomar om politiker i sociala medier.*
- SKR (2021d) *Anmäl alltid hot, hat och våld – det handlar om demokratin.*
- SKR (2022) *Kvinnor och män i politiken – risker och konsekvenser av att bli utsatt för hot, hat och våld.*
- SKR (2023) *Hot mot det demokratiska samtalet – forskarantologi.*
- SNS (2022) *Betalar kvinnor ett högre pris för makten? Hot och våld mot svenska politiker (Författare: Håkansson, S.).*

Bilaga

Författare	Årtal	Titel	Kategori
Al-Rawi, A., Ackah, B.B.B. & Chun, W.H.K.	2023	The Intersectionality of Twitter Responses to Black Canadian Politicians	Genusbaserad
Al-Rawi, A., Chun, W.H.K. & Amer, S.	2022	Vocal, visible and vulnerable: female politicians at the intersection of Islamophobia, sexism and liberal multiculturalism	Genusbaserad
Beltrán, J., Walker, P. & Jara, R.	2023	Hate and Incivilities in Hashtags against Women Candidates in Chile (2021–2022)	Genusbaserad
Berthet, V. & Kantola, J.	2021	Gender, Violence, and Political Institutions: Struggles over Sexual Harassment in the European Parliament	Genusbaserad
Bjarnegård, E., Håkansson, S. & Zetterberg, P.	2022	Gender and Violence against Political Candidates: Lessons from Sri Lanka	Genusbaserad
Collier, C.N. & Raney, T.	2018	Understanding Sexism and Sexual Harassment in Politics: A Comparison of Westminster Parliaments in Australia, the United Kingdom, and Canada	Genusbaserad
Collignon, S. & Rüdiger, W.	2021	Increasing the cost of female representation? The gendered effects of harassment, abuse and intimidation towards Parliamentary candidates in the UK	Genusbaserad
Dalton, E.	2019	A feminist critical discourse analysis of sexual harassment in the Japanese political and media worlds	Genusbaserad
Erikson, J., Håkansson, S. & Josefsson, C.	2023	Three Dimensions of Gendered Online Abuse: Analyzing Swedish MPs' Experiences of Social Media	Genusbaserad
Fuchs, T. & Schäfer, F.	2021	Normalizing misogyny: hate speech and verbal abuse of female politicians on Japanese Twitter	Genusbaserad
Harmer, E. & Southern, R.	2021	Digital microaggressions and everyday othering: an analysis of tweets sent to women members of Parliament in the UK	Genusbaserad
Herrick, R. & Thomas, S.	2023a	Gendered violence in state house races	Genusbaserad

Författare	Årtal	Titel	Kategori
Herrick, R. & Thomas, S.	2022	Not Just Sticks and Stones: Psychological Abuse and Physical Violence among US State Senators	Genusbaserad
Herrick, R., Thomas, S. & Bartholomy, K.	2022	Gender, Power, and Colleague Aggression in U.S. State Senates	Genusbaserad
Håkansson, S.	2021	Do Women Pay a Higher Price for Power? Gender Bias in Political Violence in Sweden	Genusbaserad
Johnson-Myers, T.A.	2023	Violence against Women in Politics: Female Politicians' Experience with Political Violence in Jamaica	Genusbaserad
Khan, A., Yousuf, Z. & Naqvi, S.	2020	Women Politicians Navigating the 'Hostile Environment' in Pakistan	Genusbaserad
Kopytowska, M.	2021	Xenophobia, misogyny and rape culture: Targeting women in cyberspace	Genusbaserad
Krook, M.L. & Sanín, J.R.	2020	The Cost of Doing Politics? Analyzing Violence and Harassment against Female Politicians	Genusbaserad
Krook, M.L.	2018	Westminster Too: On Sexual Harassment in British Politics	Genusbaserad
Kuperberg, R.	2021	Incongruous and illegitimate: Anti-semitic and Islamophobic semiotic violence against women in politics in the United Kingdom	Genusbaserad
Mechkova, V. & Wilson, S.L.	2021	Norms and rage: Gender and social media in the 2018 US mid-term elections	Genusbaserad
Oswald, S.E.S.	2023	Gender based political violence against women in Mexico from a regional perspective	Genusbaserad
Prodip, M.A.	2022	Cultural obstacles to women's political empowerment in India and Bangladesh: A comparative perspective	Genusbaserad
Phillips, L.J., Pathé, M. & McEwan, T.	2023	Gender differences in stalking, threats and online abuse reported by Victorian politicians	Genusbaserad
Sorrentino, J., Augoustinos, M. & Le Couteur, A.	2022	The cost of doing politics: A critical discursive analysis of Australian liberal politicians' responses to accusations by female politicians of bullying and intimidation	Genusbaserad

Författare	Årtal	Titel	Kategori
Southern, R. & Harmer, E.	2021	Twitter, Incivility and "Everyday" Gendered Othering: An Analysis of Tweets Sent to UK Members of Parliament	Genusbaserad
Wagner, A.	2022	Tolerating the trolls? Gendered perceptions of online harassment of politicians in Canada	Genusbaserad
Akhtar, S. & Morrison, C.M.	2019	The prevalence and impact of online trolling of UK members of parliament	Demokratisk
Alesina, A., Piccolo, S. & Pinotti, P.	2019	Organized Crime, Violence, and Politics	Demokratisk
Bauschke, R. & Jaeckle, S.	2023	Hate speech on social media against German mayors: Extent of the phenomenon, reactions, and implications	Demokratisk
Bjørge, T., Jupskås, A.R., Thomassen, G. & Strype, J.	2022	Patterns and Consequences of Threats Towards Politicians: Results from Surveys of National and Local Politicians in Norway	Demokratisk
Daniele, G. & Dipoppa, G.	2017	Mafia, elections and violence against politicians	Demokratisk
Gorrell, G., Bakir, M.E., Roberts, I., Greenwood, M.A. & Bontcheva, K.	2020	Which politicians receive abuse? Four factors illuminated in the UK general election 2019	Demokratisk
Herrick, R. & Franklin, L.D.	2019	Is it Safe to Keep This Job? The Costs of Violence on the Psychological Health and Careers of US Mayors	Demokratisk
Herrick, R. & Thomas, S.	2023b	Research note: Rise in violence against US mayors: 2017 to 2021	Demokratisk
Kim, T.	2022	Violent political rhetoric on Twitter	Demokratisk
Korsell, L., Axelson, T., Frisk, L. & Stier, J.	2020	Harassment and Threats, Concern and Fear: The Experiences of Local Politicians in Ludvika, Sweden	Demokratisk
Mitchelstein, E., Matassi, M. & Boczkowski, P.J.	2020	Minimal Effects, Maximum Panic: Social Media and Democracy in Latin America	Demokratisk
Paz, M.A., Mayagoitia-Soria, A. & Gonzalez-Aguilar, J.M.	2021	From Polarization to Hate: Portrait of the Spanish Political Meme	Demokratisk
Piñeiro-Otero, T. & Rolán, X.M.	2020	Understanding digital politics: Principles and actions	Demokratisk
Theocharis, Y., Barberá, P., Fazekas, Z. & Popa, S.A.	2020	The Dynamics of Political Incivility on Twitter	Demokratisk

Författare	Årtal	Titel	Kategori
Thomas, S., Herrick, R., Franklin, L.D., Godwin, M.L. Gnabasi, E. & Schroedel, J.R.	2019	Not for the Faint of Heart: Assessing Physical Violence and Psychological Abuse against U.S. Mayors	Demokratisk
Unkel, J. & Kümpel, A.S.	2022	Patterns of Incivility on U.S. Congress Members' Social Media Accounts: A Comprehensive Analysis of the Influence of Platform, Post, and Person Characteristics	Demokratisk
Ward, S; McLoughlin, L	2020	Turds, traitors and tossers: the abuse of UK MPs via Twitter	Demokratisk
Celuch, M., Savela, N., Oksa, R., Latikka, R. & Oksanen, A.	2022	Individual factors predicting reactions to online harassment among Finnish professionals	Psykologisk
Elad-Strenger, J., Hall, B.J., Hobfoll, S.E. & Canetti, D.	2021	Explaining public support for violence against politicians during conflict: Evidence from a panel study in Israel	Psykologisk
Every-Palmer, S. Barry-Walsh, J. & Pathé, M.	2015	Harassment, stalking, threats and attacks targeting New Zealand politicians: A mental health issue	Psykologisk
James, D.V., Sukhwai, S., Farnham, F.R., Evans, J., Barrie, C., Taylor, A. & Wilson, S.P.	2016(a)	Harassment and stalking of Members of the United Kingdom Parliament: associations and consequences	Psykologisk
James, D.V., Farnham, F.R., Sukhwai, S., Jones, K., Carlisle, J. & Henley, S.	2016(b)	Aggressive/intrusive behaviours, harassment and stalking of members of the United Kingdom parliament: a prevalence study and cross-national comparison	Psykologisk
Marijnissen, D., Kolt-hoff, E. & Huberts, L.	2020	Coping With Threats and Harassment in Politics	Psykologisk
Pathé, M., Phillips, J., Perdacher, E. & Heffernan, E.	2014	The Harassment of Queensland Members of Parliament: A Mental Health Concern	Psykologisk

Hot och hat mot politiker

En strukturerad litteraturöversikt över forskningsfältet som undersöker hot och hat mot politiker

För att få en fördjupad bild över forskningsfältet som undersöker hot och hat mot politiker har Sveriges Kommuner och Regioner finansierat en strukturerad litteraturöversikt. Översikten har utförts av statsvetaren Ulf Petäjä och kulturgeografen Mikael Thelin, båda verksamma vid Högskolan i Halmstad.

Litteraturöversikten visar att forskningsfältet utgörs av tre huvudsakliga forskningsinriktningar, varav den genusbaserade inriktningen är störst. När det gäller orsaker till utsatthet så har fokus i första hand inriktats mot att undersöka hot och hat i relation till politikernas personliga karaktäristika. Forskning inom fältet bygger främst på kvantitativa undersökningsmetoder, samt undersökningar som utförts i engelskspråkiga länder.

Resultatet från litteraturöversikten visar på ett behov av att öka kunskapen om hot och hat mot politiker på lokal nivå, inte minst gällande strategier för att såväl stävja förekomst av hot och hat som att stödja politiker som blivit utsatta. Slutligen pekar resultatet från litteraturöversikten mot behovet av en tydlig och enhetlig definition av begreppen som används när man undersöker och diskuterar hot och hat mot politiker.

Upplysningar om innehållet:

Anna-Lena Pogulis, anna-lena.pogulis@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2024

ISBN: 978-91-8047-247-0

Text: Mikael Thelin & Ulf Petäjä i samarbete med Sveriges Kommuner och Regioner och akademien LHS vid Högskolan i Halmstad

Produktion: Advant

Ladda ner på skr.se/publikationer

Post: 118 82 Stockholm | **Besök:** Hornsgatan 20

Telefon: 08-452 70 00 | skr.se